

Het harnas, over de wereld van Hidde.  
Joleijt educatieve producten, 2022

Door Peter van der Doef

Dit boekje gaat over het zelfbeeld van kinderen. Over wat kinderen van zichzelf denken en over hoe ze denken dat andere kinderen over hen denken, wat ze in de ogen van anderen waard zijn. In het boekje wordt aangegeven dat Hidde in veel opzichten als een gewone jongen kan worden gezien, maar dat hij dat zelf niet zo ziet. Hij voelt zich anders, anders dan de kinderen in zijn klas. Omdat hij zich anders voelt dan andere kinderen denkt Hidde dat hij niet leuk is en dat hij daarom geen contact krijgt met andere kinderen. Dit maakt hem verdrietig en bang. Hij denkt dat het aantrekken van een harnas dat hij van zijn oma en opa heeft gekregen voor zijn verjaardag dit probleem kan oplossen. In dit harnas voelt hij zich veilig, andere kinderen kunnen hem nu geen pijn meer doen. Helaas blijkt een kind in een harnas voor andere kinderen niet uitnodigend te zijn om mee te spelen. Hidde blijft alleen, speelt niet mee, voelt zich anders en vindt zichzelf weer niet leuk. Dan gebeurt er iets onverwachts. Een spinnetje kruipt in het harnas en maakt Hidde aan het lachen, waardoor de andere kinderen ook gaan lachen en Hidde zich niet langer alleen voelt. Voor het eerst vragen kinderen hem om mee te spelen. Hidde vindt de andere kinderen hierdoor aardig en gaat ook anders over zichzelf denken. Hij denkt nu dat hij wèl leuk is. Later wordt Hidde toch weer om iets uitgelachen en zeggen kinderen dat hij stom is. Hidde wil zijn harnas weer aantrekken maar bedenkt zich dan dat hij zich in zijn harnas juist zo alleen voelde. Hij roept de raad in van het spinnetje dat hem al eerder heeft geholpen. Het spinnetje moedigt hem aan sterk te zijn waardoor Hidde in staat is om te zeggen dat kinderen hem niet moeten uitlachen omdat hij dat naar vindt. Hierdoor ontstaat een gesprek waarin Hidde te horen krijgt dat ze hem niet stom maar juist aardig vinden. Dit doet Hidde goed waardoor hij weer positief over zichzelf gaat denken. Hij kan het zelf en heeft geleerd dat het in geval van nood helpt om aan de hulp te denken die het spinnetje hem kan geven. Het spinnetje is zijn gedachtenvriendje geworden. Aan het einde van het boekje helpt dit gedachtenvriendje hem over de angst heen te komen om een spreekbeurt te houden. Deze spreekbeurt is een groot succes, waardoor Hidde zich een leuke en sterke jongen gaat voelen.

Het boekje is een psychologisch zorgvuldig opgebouwde tekst, die didactisch handzaam en inspirerend is uitgewerkt met tal van aansprekende tekeningen. In de tekst zijn veel ideeën uit de cognitieve psychologie te herkennen. Het negatieve beeld dat Hidde van zichzelf heeft valt in de cognitieve psychologie onder de categorie nutteloze gedachten die vervangen kunnen worden door helpende gedachten, zoals in het verhaal gebeurt. Helpend hierbij zijn steunfiguren zoals het spinnetje als gedachtenvriendje dat Hidde helpt om in zijn kracht te komen. Niet een harnas geeft kinderen kracht, maar zelfvertrouwen. Het boekje laat zien hoe een negatief zelfbeeld een kind in de weg kan zitten en hoe een positief zelfbeeld ontwikkeld kan worden. Met eenvoudige middelen wordt een psychologische diepgang bereikt, die voor kinderen heel helpend kan zijn in hun beeldvorming van zichzelf en van elkaar.

In het boekje worden verschillende aspecten van het zelfbeeld van kinderen aan de orde gesteld. Deze aspecten worden uitgewerkt in een begeleidende lesbrief, met een veertiental onderwerpen die door een leerkracht met de klas kunnen worden besproken en uitgewerkt zoals de vraag of wat je denkt ook altijd waar is, wat het betekent om je anders te voelen,

hoe het voelt om niet mee te doen met de anderen, welke verschillende manieren er zijn om een probleem op te lossen, etc. Ieder onderwerp wordt eerst in algemene termen besproken, daarna wordt de vraag gesteld wat het onderwerp voor ieder kind betekent en tenslotte worden activiteiten beschreven die in de klas kunnen worden uitgevoerd, zoals zelf een harnas maken of elkaar anders maken met schmink en verkleedkleden. Kinderen voelen hierdoor aan den lijve wat een bepaald onderwerp in hun kinderwereld kan betekenen.

Een aanrader!

Dr. Peter van der Doef, psycholoog